

Virkisleiðarar stúra: Hetta er at seta fót fyrri fiskivinnuna í Suðuroy:

Virkin mistu pengar og arbeiðsfólkið misti lön

– Hvørki virki í Vági ella á Tvøroyri kunnu keypa so nógvan fisk í síðstu viku, sum tey høvdu ætlað sær. Harafturat hava tey fingið eina eyka útreiðslu, sum ger kappingarferið hjá teimum vánaligt. – Og tað kostar bæði virkjunum pengar og fólkinum mista inn-tøku

ÁKI BERTHOLDSEN

Tað er longu staðfest, at broytingarnar, sum í síðstu viku vórðu gjørdar í ferðasambandinum ímillum Suðuroynna og Havnina – og ímillum Føroyar og umheimin, hava kostað fiskivinnuni í Suðuroynni pengar og arbeiðsfólkinum mista inntøku.

Virkisleiðarar bæði í Vági og á Tvøroyri, siga, at ein avleiðing av teirri broyttu siglingini er, at teir kunnu ikki keypa so nógvan fisk, sum teir høvdu ætlað sær.

Og tað kostar virkjunum pengar og arbeiðsfólkinum mista inntøku.

Magnus Jespersen, virkisleiðari á Delta Seafood á Tvøroyri og Jens Petur Brattalíð, virkisleiðari á Sancy Seafood í Vági eru samdir um, at tær seinastu broytingarnar í flutningskervinum koma fiskivinnuni í Suðuroynni sera illa við.

– Suðuroyingar hava brúkt nógv ár uppá at spesialisera skip og virki til at skera flok og flyta tey fesk av landinum.

– Men tær broytingar, sum nú eru gjørdar í flutningskervinum kunnu í síðsta enda føra við sær, at suðuroyingar missa ein stóran part av feskfiskivinnuni av oynni.

– Tí nú eru umstøðurnar blivnar so kappingaravlagandi, at tað tað er ein spurningur, um tað í framtíðini fer at bera til at arbeiða fisk í Suðuroynni, halda nóvri suðuroyingar.

Nú ber av
Beinanvegin tað gjørdust greitt, at farmasiglingin ímillum Føroyar og umheimin einaferð enn skuldi

Smyril við bryggju í Havn hóskvöldið við fiski úr Suðuroynni. Hetta var fyrstu ferð, at siglt var eftir nýggju ferðætlanini, men tær vánaligu avleiðingarnar eru longu farnar at vísa seg fyrri fiskivinnuna í Suðuroynni, tí virkinu fingi ikki arbeið tann fiskin, tey høvdu ætlað sær

broyttast - og ferðætlanin ímillum Suðuroynna og Havnina skuldi broyttast samsvarandi - høvdu virkisleiðarar í Suðuroynni fremstafingur á lofti og ávaraðu um, at tað fór at koma fiskivinnuni í Suðuroynni aftur um brekkur.

Síðani Smyril gavst við siglingini uttanlands, hevur tað verið trupult at skipa siglingina soleiðis, at hon hevur høvda teimum, sum flyta feskkan fisk av landinum.

Av avleiðing hevur verið, at siglingin er broytt fleiri ferðir.

Men nú seinasta broytingin varð gjørd í síðstu viku, ber av.

– Tí tann broytingin ger tað so trupult hjá suðuroyingum at varðveita feskfiskivinnuna, sum teir hava arbeiðt upp seinastu árin, at tað er ein spurningur um hon ikki dettur niður fyri og verður flutt norður um fjørð, har ið umstøðurnar eru betri.

Trupulleikin hjá Suðuroyingum er, at tað er neyðugt, at tey fessku fløkini eru frammi á marknaðinum mánamorgun.

Nú er ferðætlanin broytt soleiðis, at Norrøna siglir av

Havnini til Hanstholm fríggjamorgun.

Men fyrri at fáa tey fessku fløkini til Norrønu, skulu tey norður við Smyril hóskvöld klokkan 19.

Higartil eru farmaskipini annars komin á Tvøroyri eftir fiskinum fríggjadag, ella seint hóskvöld.

Broytingarnar, sum nú eru gjørdar, føra tað við sær, at, afturimóti tí, sum var frammanundan, missa virkinu í Suðuroynni nú fleiri tímar í framleiðslutíð, av tí at tey skulu vera so tíðliga liðug fyrri at fáa fiskin norður við Smyril.

Harafturat skulu tey nú betala 41 oyru eyka í frakt fyrri kilo fyrri at fáa fiskin við Smyril Til Havnar til Havnar.

Mistu pengar og lön

Og hóast nýggja tað bara hevur verið siglt eftir nýggju ferðætlanini einaferð, er tað longu staðfest, at broytingarnar, hava kostað flakavirkjunum í Suðuroynni pengar og arbeiðsfólkinum mista inntøku.

Bæði Magnus Jespersen á Delta Seafood á Tvøroyri og Jens Petur Brattalíð í Vági siga, at teir keyptu minni fisk í farnu viku enn tey annars høvdu ætlað sær. – Vit kunnu ikki keypa so nógv, sum vit upprunaliga ætlaðu, tí nú skulu vit vera liðug so tíðliga hósdag, at vit høvdu ikki havt stundir at arbeiða fiskin undan, um it høvdu keypt so nógv, sum vit ætlaðu, siga teir báðir.

Sostatt hava virkinu longu mist tær fyrstu krónurnar, og arbeiðsfólkið tað fyrstu lönina, av tí at ferðasambandið er siglt norð.

Dámar okkum lítið

Jens Petur Brattalíð á Sancy Seafood sigur, at teimum dámar lítið tær broytingarnar, sum nú eru gjørdar.

– Nógva tað mesta av teimum fessku fløkum, sum føroyingar útflyta, verða skorin í Suðuroynna.

– Men tær broytingarnar, sum blivu gjørdar í farnu viku, gera umstøðurnar at skera fesk flok nógva verri, enn tær vóru.

– Ferðasambandið er blivið nógva verri, tí nú er tað onki skip, sum siglur úr Suðuroynni niður á meginlandið við fiski.

– Broytingarnar, sum nú eru gjørdar, føra við sær, at vit noyðast at gevast at arbeiða á hálvum degi hósdag fyrri at fáa fiskin norður til Havnar.

– Tvs, at vit noyðast at gevast at arbeiða hálvan hósdagin fyrri at fløkini kunnu vera á marknaðinum trý og eitt hálvt samdøgur seinni.

Hinvegin kunnu teir, sum vit kappast ímóti, arbeiða líka til fríggjamorgun.

– Samstundis hava vit eykaútreiðslur av at flyta fiskin til Havnar, útreiðslur, sum vit ikki hava havt.

Jens Petur Brattalíð sigur, at tað kostar teimum 41 oyru fyrri kilo at flyta fiskin til Havnar.

Alt hetta avlagar kappingina munandi og ger kappingarferið hjá okkum so nógva verri, at í ávísum fómber tað ikki til at keypa fisk.

Virkisleiðarin í Vági sigur, at tað hevði bót munandi um stöðuna um Smyril útsetti ferðina hóskvöld í nakrar tímar og siglti norð.

ur klokkan níggju, ella tiggju, heldur enn klokkan sjev.

– Men tað loysir so ikki trupulleikan við fraktini. Og tann trupulleikin fer uttan iva at gera, at teir fara at missa lastir í ávísum fómber, tí nú hava teir eina eykaútreiðslu upp á 41 oyru fyrri kilo, og tað mugu teir taka við, tá ið teir keypa fisk.

Og samstundis kemur tað broytt ferðasambandið at føra við sær, at tey ofta koma at keypa minni fisk, enn tey annars høvdu kunnað arbeiðt, um siglingin til útheimin var sum fyrr.

– Skulu vit arbeiða sum vanligt, verða vit noyðd at byrja nógva fyrr um morgunin, kanska um náttina, og tað ger framleiðsluna nógva dýrari.

– Alt í alt sigur Jens Petur Brattalíð, at hann fryktar fyrri, at avleiðingin verður, at fiskaarbeiðið í Suðuroynni fer at minkast, og at tað partvis verður flutt norður um fjørð av tí at virkinu í Suðuroy fáa ikki arbeiðt hann.

Stór meirútreiðsla

Eisini Magnus Jespersen á Delta Seafood á Tvøroyri er ógvuliga misnógur við broytingarnar, sum eru gjørdar.

– Hetta førir eina meirútreiðslu við sær uppá næstan 50 oyru, og tað ger okkara kappingarferið nógva verri, tí 50 oyru eru als ikki týðningarleys í hesi vinnuni. – Samstundis eru umstøðurnar versnaðar av tí, at nú noyðast vit at gevast at skera flok seinnaðartin hósdag.

– Áðrenn broytingarnar kunnu vit arbeiða til á mid-

nátt hóskvöld um tað skuldi verið.

Magnus Jespersen heldur, at tað er lógið, at gera broytingar, sum gera umstøðurnar hjá flakavirkjunum í Suðuroynni verri, tí nettupp suðuroyingar hava lagt seg eftir at skera flok og hava brúkt eini 10 ár uppá at byggja hesa vinna upp.

– Samstundis fiska tey flestu suðuroyskipini fisk, sum náttúrliga verður skorin til flak, bæði trolarnir við kongefiski o.ø og garnabátarnir við svartkalvanum og havtaskuni.

– Flakavirkini eru tískil blivin „høvuðsvinnan“ í Suðuroynni.

– Og tað er eisini úr Suðuroynni, at nógva tey fessku fløkini til útlutnings koma.

Magnus Jespersen sigur, tí, at hetta, sum er hent, er eitt stórt afturstig.

– Men, hvørjar avleiðingar tað fær, dugir hann ikki at meta um enn, tað má tíðin vísa.

Fyribils eru avleiðingar, at Delta keypti minni fisk í síðstu viku, enn ætlanin var, og virkisleiðarin roknar við, at tað verður ikki óvanligt, í framtíðini, at teir fara at keypa minni fisk, enn teir annars kunnu arbeiðt.

Ber ikki til

Men ber tað ikki til at flyta framleiðsluna framvegis, so at skipini eru tað fyrri inni, enn tey eru nú, so at tit fáa tíð at arbeiða alt undan?

– Ja, nú mugu so skipini verða inni mikudag, tað er onki sum eitur.

– Fyrr kunnu teir toyggja túrin til hósmorgun, men tað ber ikki til longur.

– Men at broyta arbeiðsgongdina, so at vit arbeiða fyrri í vikuni fyrri at fiskurin skal lukkast norður við Smyril hóskvöld er ikki so einfalt.

– Tí skulu vit keypa fisk, er neyðugt at kenna prísir á marknaðinum so væl sum til ber.

– Og tað fæst ongín føling av marknaðarprísinum fyrrapart í viku, tí tá er fiskurin frá vikuni frammanundan nóg illa er seldur.

– Vit fáa ongan at geva okkum prís fyrri tey fessku fløkini teir fyrstu vikudagar.

– Tað vil siga, at tess fyrr í vikuni, vit eru, tess størri er óvissan- og tess størri er tískil vandin fyrri at forrokna seg.

Hann leggur afturat, at higartil hevur ongín kunnad vísit á eitt líka gott samband sum var, tá ið Smyril siglti uttanlands. Síðani hann gavst, hevur tað bara gingið afturá, sigur hann.